

Trondheim, 27.11.2020

Dykkar ref.:
[Dykkar ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/4529

Sakshandsamar:
Johan Danielsen

Avgjerd i klagesak - klage på avslag på søknad om utsetting av sitkagran (*Picea sitchensis*) i på gnr./bnr. 487/1 i Alver kommune, Vestland fylke

Miljødirektoratet opprettheld Fylkesmannen i Vestland sitt vedtak av 25.01.2019 med avslag på søknad frå Norskog på vegne av Normann Sæbø, om utsetting av sitkagran i Alver kommune. Miljødirektoratet si vurdering er at utsetting av sitkagran på arealet avgrensa på kart på eigendommen med gnr./bnr. 487/1 gir for store uheldige følger for naturmangfaldet i høve til fordeler knytt til tiltaket. Klager får ikkje medhald.

Vi viser til klage dagsett 19.11.2018 frå Normann Sæbø ved Norskog (klager) på Fylkesmannen i Vestland sitt vedtak av 31.10.2018.

Sakens bakgrunn

Norskog søkte på vegne av Normann Sæbø 01.08.2018 om løyve til å sette ut 6250 sitkagran (*Picea sitchensis*) til skogproduksjon. Utsettinga er planlagt på eit felt på 25 daa på gnr./bnr. 487/1 i Alver kommune (gnr./bnr. 87/1 i gamle Radøy kommune). Fylkesmannen i Vestland ga 31.10.2018 avslag på søknad om utplantinga.

Norskog klaga på vegne av Normann Sæbø på vedtaket den 19.11.2018. Fylkesmannen opprettheldt vedtaket, og sendte 18.03.2019 klagesaka til endeleg avgjerd hos Miljødirektoratet. Miljødirektoratet seier seg lei for at saka har blitt liggande.

Merknader frå klager

Klaga grunnjev klaga med at alt ved første behandling i 2015 meinte fylkesmannen at saka representerer eit tvilstilfelle og at fleire argument frå søkar ikkje er gjevne tilsvaer frå fylkesmannen. Klaga meiner at punkta under ikkje er gitt grunnjevne svar frå fylkesmannen:

- Sitkagran produserer meir og slik og bitt meir CO₂ enn norsk gran
- Sitkagran er mindre utsett for hjorteskade, eit problem på Radøy
- Sitkagrana toler saltsprut som er vanleg på kysten betre enn norsk gran
- Klager meiner at det manglar utgreiing knytt til naturmangfoldloven sin § 14 om samfunnsøkonomiske effektar
- Klager meiner at denne saka ikkje skil seg i sak handsama i 2017 der det ble gitt løyve til utsetting av 4000 sitkagran på 16 dekar på gnr./bnr. 151/1 og 2 i Kvinnherad kommune
- Det er ikkje dokumentert verdifull natur nær utplantingsområdet
- Klaga meiner at det er liten risiko for spreiding og er kritisk til undersøkingane bestilt av Miljødirektoratet

Fylkesmannens vurdering

Vilkåra for klage, er slik fylkesmannen ser det oppfylt både i forhold til klageinteresse og tidsfrist. Generelt finn fylkesmannen at med unntak av at eit område det vart søkt om utplanting på, på beitemark i 2015, som no ikkje er med, er dette same sak som vart avslagen i 2015 både hos fylkesmannen og ved klage hos Miljødirektoratet.

Fylkesmannen kommenterer konkrete punkt i klagen slik:

- Sitkagran veks meir og fortare enn norsk gran i kyststrøk, og at det slik har vorte eit tilleggsargument at dette gir meir karbonbinding. Fylkesmannen peiker på at denne problemstillinga er kompleks og at det ikkje er semje blant forskingsmiljøa om langsiktige effektar av karbonbinding i produksjonsskog versus naturskog
- Sitkagran har fleire fordelar i kyststrøk, både med raskare vekst og ved at den er mindre utsett for hjorteskade enn norsk gran, men kommenterer ikkje dette
- Landskapet kring utsettingsområdet er ope og sårbart for spreining, dette er og understreka i Miljødirektoratet si klagehandsaming i 2015
- I høve til løyvet som ble gitt løyve til utplanting av sitkagran i Kvinnherad i 2017 så ligg området der i ein avgrensa dal dominert av granskog
- I høve til naturmangfoldloven § 14 er det uvisst om auka lønsemd av planting av sitkagran i staden for norsk gran på 50 dekar her vil vege opp for auka kostnader knytt til bekjemping av spreining av uønska sitkaplanter utafor plantefeltet

Fylkesmannen finn ikkje grunnlag for å endre avslag av 31.10.2018.

Rettsgrunnlaget

Formålet med forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (forskrifta) er å hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 1. Etter § 5 er det krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål. Løyve kan berre bli gitt dersom det ikkje er grunn til å tru at utsettinga vil føre til vesentlege uheldige følgjer for det biologiske mangfaldet. Dersom det ikkje er grunn til å tru at utsettinga vil føre til vesentlege uheldige følgjer, skal spørsmålet om løyve skal bli gitt eller ikkje avgjerast etter ei skjønsvurdering, der omsynet til uheldige følger for det biologiske mangfaldet skal vegast opp mot andre interesser. Det skal leggjast særleg vekt på om treslaget og eventuelle følgjeorgansimer medfører risiko for det biologiske mangfaldet. Prinsippa i nml. § 8 til 12 leggast til grunn som retningslinjer for vurderinga, jf. nml. § 7.

Kunnskap om sitkagran

Sitkagran er i Artsdatabanken si risikovurdering i 2018 kategorisert til gruppa med svært høg risiko (SE). En årsak til den høge risikoplasseringa er at sitkagran viser tydeleg spreining inn i kystlynghei, kulturpåverka tørre areal, ulike opne naturtypar og forstyrta mark. I slik område kan sitkagrana danne svært tette bestand og endre naturtypen og fortrenge anna naturmangfald. Sitkagran er det treslaget med flest registrert forvilla førekomstar i Artsdatabanken sin Fremmedartsbase. Kongleproduksjonen hos sitkagran begynner i ung alder, gjerne hjå ca. 20 år gamle trær. Produksjonen av frø er stor, og arten kan ha gode kongleår med 3-5 års mellomrom. Arten har dårleg forynging i svært skuggefull skog, men etablerer seg godt på mineraljord og tynne mosedekker, dels i halvskygge. De fleste dokumenterte naturlig spreidde tre står innanfor 200 m frå morbestand. I DN-utredning 8-2012 står det at grensa for kortdistansespreiing (Nygaard m. fl. 1999) er 80 meter med ei maksimal observert forynging på inntil 20 000 unge planter pr. dekar. I same utredning antakast langdistansespreiinga å kunne bli på opptil 1739 meter når vinden bles med 10 m/s og 3477 meter ved 20 m/s.

Talet frøplanter minkar frå 120 under bjørk og 16 under norsk gran til en frøplante under sitkagran. I Skottland finn dei fleire soppartar i sitkagranskog enn i anna skog. Det er funne færre soppartar i sitkagranskog enn i bjørkeskog på Island. Med tanke på dyreliv finn en same tall, men andre arter av spretthalar og fuglar i sitkagranskog enn i anna skog. Det er lågare biomasse av meitemark i sitkaskog enn i anna skog.

Miljødirektoratet si sakshandsaming og vurdering

Sitkagran er i framandartslista frå 2018 i kategorien svært høg økologisk risiko (SE) på grunn av stort invasjonspotensiale og høg økologisk effekt

Naturmangfoldlovens § 8 seier at kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimeleg forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfald. Miljødirektoratet finn at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte eit grunnigtt vedtak.

Naturverdiane

Områda inntil 1,5 km frå utplantingsområda har desse dokumenterte områder med verdsette naturverdiar:

Naturverdi			
Naturtype	Type	Verdi	Avstand
Solheimsåsen	Naturbeitemark	Svært viktig	1,46 km
Tjore	Tresatt kulturmark	Lokalt viktig	1 km
Sæbøvågen	Rik edellauvskog	Lokalt viktig	1 km

Raudlista arter	Status	Avstand
Kort trollskjegg	Nært trua (NT)	1,35 km

Miljødirektoratet legg til grunn at det er viktige naturtypar som kan bli påverka negativt gjennom langdistansespreiing frå bestandet. Rik edellauvskog kan vere "Frisk rik edellauvskog" (NT) og "Høgstaude edellauvskog" (VU) i norsk raudlista for naturtypar. Ved kartlegging er den likevel berre gitt verdien lokalt viktig. Det er ikkje lett å knytte dei to kulturmarktypene som er kartlagd til raudlista naturtypar. Flyfoto frå Norge i bilete viser at det er felt med gran/sitkagran innafor rimeleg avstand frå planlagd utplanting. Miljødirektoratet finn difor at nytt omløp med sitkagran i dette området vil gje auka belastning i eit område med etter tilhøva mange naturverdiar, jf. Naturmangfoldloven § 10.

Landskapet kring utplantingsstaden er ope og kan være utsett for spreieing. Det er ikkje gjort ein kartlegging av naturtypar i kommunen, men fylkesmannen bruker faren for tap av kystlynghei som argument for avslag i 2015.

Andre tilhøve

Radøy kommune har i Vedtak 012/2015 i Hovedutval for plan, landbruk og teknisk av 04.02.2015 gjort dette einstemmige vedtaket: "*Radøy kommune ønskjer ikkje planting av sitkagran i kommunen og stiller seg dermed negativ til planting av sitkagran på gnr./bnr. 87/1.*"

Kommunen sitt vedtak tyder på at dei som lokal skogmyndigheit finn at rekningsvarande skogforynging kan skje med norsk gran. Vegetasjonsbiletet og øya si avstand til opent hav, slik det kommer fram på flybilete, tyder på at dei lokalklimatiske tilhøva er gode.

Avvegingar

Miljødirektoratet vurderer at det i denne saka ikkje ligg føre fare for vesentlege uheldige følger for det biologiske mangfaldet. Dette på grunn av at direkte verknad for kartlagde naturverdiar ikkje er stor nok. Fordeler og ulemper ved tiltaket må derfor vegast opp mot kvarandre.

Miljødirektoratet legg vekt på at norsk gran vil gi tilfredsstillande forynging og produksjon på det aktuelle arealet. Samla sett finn Miljødirektoratet at dei positive økonomiske verknadene av planting av sitkagran her er mindre enn ulempene knytt til spreieing av sitkagran til områder rundt bestandet med dokumentert og potensiell naturmangfald. Miljødirektoratet meiner derfor at det ikkje bør bli gitt løyve i denne saken og fattar difor følgjande vedtak:

Vedtak

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Vestland sitt vedtak gjort 31.10.2018, jf. forvaltningslova § 34 fjerde ledd. Norskog på vegne av Normann Sæbø får avslag på søknad om utsetting av sitkagran (*Picea sitchensis*) til skogproduksjon på plantefeltet det er søkt om på gnr./bnr. 487/1 i Alver kommune (gnr./bnr. 87/1 i gamle Radøy kommune), jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7.

Miljødirektoratets vedtak er endelig og kan ikke klages videre, jf. forvaltningslova § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleiar

Tenk miljø - vel digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Vestland
Alver kommune

Njøsavegen 2
Postboks 4

6863
5906

LEIKANGER
FREKHAUG